

ת"פ (ירושלים) 25131-04-23 - מדינת ישראל נ' פלוני

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 25131-04-23 מדינת ישראל נ'
פלוני ואח'

לפני כב' השופט אילן סלע

בעניין: מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות
ע"י
נגד
המאשימה ,

1. פלוני
ע"י ב"כ עו"ד מוחמד מחמוד
2. פלוני
ע"י ב"כ עו"ד רמזי קטילאת
הנאשמים

גזר דין

הכרעת הדין

1. הנאשמים הורשעו על פי הודאתם, שניתנה במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים לאחר שנשמעו חלק מעדי המאשימה, בעבירות של ניסיון הצתה לפי סעיף 448(א) סיפא בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), החזקת נשק לפי סעיף 144(א) לחוק, ועבירה של הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 275א לחוק.

2. לפי המתואר בכתב האישום המתוקן, עובר ליום 7.04.23 סמוך לשעה 00:31 השתתפו הנאשמים ואחרים בביצוע הפרת סדר בשכונת סילוואן, שבמסגרתה נחסמו ציר הגישה לכוחות הביטחון וידו בקבוקי תבערה ואבנים על כוחות הביטחון. תחילה, הנאשמים והאחרים הצטיידו בבקבוקי תבערה ורעלות פנים, והנאשמים ועוד שלושה התקהלו סמוך לצומת 4 בשכונת סילוואן. שם, אספו אבנים וחסמו את הציר לקראת ההתפרעות בהמשך הלילה. שניים מהמתפרעים זרקו בצוואת בקבוקי תבערה לעבר מצלמות משטרה בשכונה. בשלב מסוים, נכנס ג'יפ מג"ב לסמטה הסמוכה למקום ההתפרעות. אז, הנאשמים החזיקו כל אחד בקבוק תבערה בוער וזרקו אותם לעבר כוחות הביטחון ממרחק של כ-40 מטרים. מיד עם זריקת הבקבוקים, מתפרעים רעולי פנים אחרים יחד עם הנאשמים שהיו גם הם רעולי פנים, ידו אבנים אל עבר כוח מג"ב ממרחק של 40 מטרים. נאשם 1 נעצר בסמוך למקום ההתפרעות על ידי הלוחמים, כשהוא מחזיק בידו בקבוק הנחזה להיות בקבוק תבערה וניסה להימלט.

גם נאשם 2 נעצר על ידי הלוחמים וניסה להימלט. בשל כך, הלוחמים נדרשו לשימוש בכוח כלפי הנאשמים על מנת להשתלט עליהם.

הראיות לעונש

3. בעניינו של נאשם 1 הוגש דו"ח סיכום של ועדת אבחון (מרכז אבחון אלראזי - לוד) מיום 28.05.23 בו פורטו מסקנות אבחון מחודש נובמבר 2021 בדבר תפקוד אינטלקטואלי מונמך חלקי ללא פערים משמעותיים, תפקוד ברמה גבולית אך ברמה שאינה בתחום המוגבלות השכלית. הוועדה הותירה מסקנות אלו על כן גם נכון למועד התכנסותה. הוועדה גם ציינה את התרשמותה בדבר התנהלות מגמתית של הנאשם בפניה.

4. כן הוגשה חוות דעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי מיום 15.09.24. בחוות הדעת שנערכה על ידי ד"ר איגור ברש צוין כי נאשם זה מוכר למערכת הפסיכיאטרית מבדיקת מיון בודדת במרכז הירושלמי לבריאות הנפש "איתנים" בשנת 2022; הוא אינו מוכר למערכת הפסיכיאטרית האמבולטורית; ולא ידוע על טיפול ומעקב פסיכיאטרי ולא על אבחנה פסיכיאטרית בעבר. בסיכום חוות הדעת צוין, כי נאשם 1, ככל הנראה, מתפקד ברמה של אינטליגנציה גבולית אך לא ברמה של פיגור שכלי. נקבע, כי הסבריו למעשיו אינם פסיכויים והוא מבין היטב את טיב המעשים ואת הפסול בהם. נקבע, כי הוא כשיר מהותית ודיונית. כן נקבע כי הוא אינו זקוק לטיפול פסיכיאטרי.

5. בעניינו של נאשם 2 הוגש תסקיר שירות המבחן. מהתסקיר נלמד אודות נסיבות חייו של הנאשם ומשפחתו. בין היתר נלמד, כי לפני שלוש שנים הוא נפצע מכדור תועה באזור מגוריו ובעקבות זאת עבר ניתוח להוצאת טחול וכליה. באשר לעבירות שביצע, קצין המבחן ציין את התרשמותו כי הנאשם נוטה לצמצם ממידת אחריות לביצוע העבירות ונוטה להשליך אחריות זו על גורמים חיצוניים. כן שלל הנאשם כל בעיה בהתנהגותו הדורשת התערבות טיפולית. עוד ציין קצין המבחן כי הנאשם נוטה להיגרר אחר קבוצות שוליים במקום מגוריו ונראה כי אימץ אידאולוגיה לאומנית ועמדות אנטי חברתיות, וכי גם ששה חודשי מאסר בפועל שהוטלו עליו בגין הרשעה קודמת לא היוו גורם משמעותי מרתיע ומציב גבול עבורו. קצין המבחן העריך את רמת הסיכון לביצוע עבירות דומות בעתיד כגבוהה. בשל כך, הוא בא בהמלצה להשית על הנאשם עונש מוחשי ומציב גבול לצד עונשים צופי עתיד.

6. אביו של נאשם 2, מר נאדר רג'בי, ביקש מבית המשפט לתת לבנו הזדמנות נוספת לחיות חיים נורמטיביים, להתחתן, לעבוד ולסייע בידו בפרנסת המשפחה. הוא ציין את מצבו הרפואי של בנו, וטען כי הוא אינו מקבל את הטיפול הרפואי ההולם בבית הכלא.

הטיעונים לעונש

7. **ב"כ המאשימה** עמדה בטיעוניה על נסיבות ביצוע העבירות. בכלל זה, התכנון המוקדם שכלל

ביצוע מארב ראשוני והצטיידות באבנים, בקבוקי תבערה ורעלות פנים, ופגיעה במצלמות המשטרה על ידי שניים מתוך חבורת המתפרעים. כן עמדה על הרקע האידאולוגי שבביצוע המעשים, ועל פוטנציאל הנזק העצום מהמעשים, שעה שיידי בקבוקי תבערה הוא שימוש בנשק קטלני שיכול להביא למותו של אדם, והנאשמים במעשיהם יכלו לגרום לפגיעה חמורה מאוד בגוף ובנפש של כוחות הביטחון. ניסיון ההימלטות של הנאשמים מכוחות הביטחון, מהווה גם הוא נסיבה לחומרה.

8. בנוסף, עמדה ב"כ המאשימה, על הערכים המוגנים שנפגעו ממעשי הנאשמים, על שכיחותם של עבירות מסוג זה, ועל חומרתם בפרט לעת הזו בה מדינת ישראל מצויה בעיצומה של מלחמת קיום. אמנם העבירות בוצעו על ידי הנאשמים עובר לתחילת המלחמה ביום 7.10.23, אך עוד במועד ביצוע העבירות הפגיעה בשלום הציבור וביטחונו בירושלים הייתה משמעותית. בשל כך, היא ציינה את הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה.

9. את טיעוניה בדבר מתחם העונש ההולם תמכה ב"כ המאשימה בפסיקה המלמדת על עונשי מאסר ממושכים, שארכם נקבע בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות ונסיבות המבצעים. בנסיבות מקרה זה היא ביקשה שייקבע מתחם עונש הנע מ-4 ועד 6 שנות מאסר, לצד מאסר מותנה וקנס.

10. באשר לעונשם של הנאשמים בתוך המתחם, עמדה המאשימה על כך שמדובר בנאשמים צעירים, שהודו ולקחו אחריות על המעשים, הגם שקודם לכן נשמעו שני עדים. לצד זאת היא עמדה על כך ש**נאשם 1** עמד לדין בעבר בשלושה הליכים שהופסקו בשל ליקוי בכושרו השכלי או הנפשי. בהקשר זה היא ציינה, כי הפסקת אחד ההליכים הקודמים בשל מצב נפשי אינו עולה בקנה אחד עם האמור בחוות הדעת של הפסיכיאטר המחוזי שהוגשה בהליך זה בה צוין כי אין אינדיקציות לקשר של נאשם 1 בעבר עם המערכת הפסיכיאטרית האמבולטורית ולא ידוע על טיפול ומעקב פסיכיאטרי או על אבחנה פסיכיאטרית בעברו. בהקשר זה, היא הפנתה להתרשמות ועדת האבחון שההתנהלות של הנאשם בפניה הייתה מגמתית. בנסיבות אלו, ומתוך הצורך בהרתעת היחיד והרבים מחד, ותפקודו ברמה של אינטליגנציה גבולית מאידך, נתבקש למקם את עונשו של נאשם 1 בחלק התחתון של המתחם ולהשית עליו עונש של 54 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה וקנס.

11. **באשר לנאשם 2 צוין** כי בעברו הרשעה אחת בעבירה של מעשה טרור של ניסיון השחתת גוף בגינה הושת עליו עונש של 6 חודשי מאסר בפועל וכן מאסר על תנאי לתקופה של 4 חודשים בר הפעלה בהליך זה. אלו לא מנעו מהנאשם לשוב על מעשיו. כן צוין כי תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם זה, שלילי, ורמת הסיכון להישנות עבירות דומות על ידו הוערכה כגבוהה. לגבי נאשם זה נתבקש למקם את עונשו בחלק האמצעי של המתחם ולגזור עליו עונש של 60 חודשי מאסר בפועל. כן נתבקש להפעיל את המאסר המותנה של 4 חודשים במצטבר.

12. **מנגד, ב"כ נאשם 1** עמד על כך שלנאשם 1 מוגבלות תפקודית מסוימת, וכפי שוועדת האבחון מצאה אותו מתפקד ברמה גבולית. הוא עמד על כך שלנאשמים לא יוחסו עבירות לפי חוק המאבק

בטרור וכי הנסיבות אינן חמורות כפי שהציגה אותן ב"כ המאשימה. לדבריו, מדובר במעשים שלא תוכננו מראש, וידידי בקבוקי התבערה והאבנים נעשו ממרחק לא קצר של 40 מטרים. מתחם העונש הראוי בנסיבות מקרה זה נע, לדבריו, מ-12 ל-30 חודשי מאסר בפועל, ואת עונשו של הנאשם יש לקבוע בתחתית המתחם, ולא מעל 15 חודשי מאסר. גם הוא תמך טיעוניו בפסיקה.

13. **ב"כ נאשם 2 טען** כי הפסיקה עליה התבססה ב"כ המאשימה התייחסה לאירועים חמורים יותר, אירועים שכללו עבירות ביטחון מובהקות ומעשי טרור. במקרה זה מדובר באירוע אחד נקודתי, שמספר המתפרעים בו היה חמישה בלבד. גם פוטנציאל הנזק אינו רב בשים לב כי מדובר בידידי בקבוקי תבערה ממרחק של כ-40 מטרים אל עבר ג'יפ ממוגן. גם הוא הפנה לפסיקה הנוהגת, וטען כי אין מקום להשית על נאשם 2 עונש מאסר העולה על תקופת מעצרו העומדת כיום על כ-20 חודשים. הוא ציין כי מדובר בבחור צעיר הסובל מבעיות רפואיות שאינו מקבל בבית הסוהר את הטיפול הרפואי שהוא זקוק לו. כך, במשך שנתיים הוא אינו מקבל את הטיפול התרופתי שהוא זקוק לו ויש להביא זאת בחשבון בקביעת תקופת המאסר. באשר לתסקיר שירות המבחן הוא ציין כי קצינת המבחן ניהלה עם הנאשם שיחה בהיוועדות חזותית, באופן שאינו מאפשר קיום שיחה באופן רציני. על הכל הוא ציין את העובדה שמדובר בבן יחיד שאביו מובטל והמשפחה נדרשת לסיוע של הנאשם בכלכלתה.

דין והכרעה

14. מעשי הנאשמים טומנים בחובם פגיעה של ממש בערך המוגן של שמירה על ערך החיים, שלמות הגוף, שלמות הציבור, שלטון החוק והסדר הציבורי. בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על החומרה הרבה שבהשלכת בקבוקי תבערה בשל הסכנה הגדולה הגלומה בהם (ראו: ע"פ 3708/21 **פלוני נ' מדינת ישראל** (13.07.21)). חומרת עבירת ההצתה נעוצה לא אך בשל הסכנה האינהרנטית הטבועה בה, שתחילתה ידועה 'ואחריתה מי ישורנה', אלא גם בשל המסר העברייני האלים העולה ממנה, מסר שיש בו כדי להטיל אימה ופחד ולפגוע בתחושת הביטחון האישי של הציבור (ע"פ 4311/12 **סורי נ' מדינת ישראל** (8.11.12)). בשל כך יש לראות מעשים אלו בחומרה גם במקרים בהם, למרבה המזל, לא נגרם כל נזק בפועל. חומרה מיוחדת קיימת בכך שמדובר במעשים שנעשו מתוך כוונה לפגוע בכוחות הביטחון, ובכך שהמעשים נעשו בחבורה, גם אם לא גדולה, ומתוך תכנון מוקדם.

15. אין אלא לחזור על דברים שנאמרו על ידי בית המשפט במקרים דומים בעבר (ראו: ת"פ (מחוזי-מ) 25089-02-21 **מדינת ישראל נ' טאהא** (13.09.21)) כי:

תופעת ידידי אבנים ובקבוקי תבערה התגברה לאחרונה והפכה "למכת מדינה" של ממש והיא מסכנת את שלום הציבור וחיי אדם. הסיכון הרב הנשקף מביצוע עבירות אלה מחייב גזירת עונשים שיש בהם כדי להרתיע הן את המבצע עצמו והן את העבריינים בכוח, צעירים המתפתים על נקלה למעשים ממין זה אשר חלק גדול מהם הינם צעירים נורמטיביים וללא עבר פלילי.

בנוסף, החומרה הנלוות ליידיי בקבוקי התבערה בנסיבות אלה היא, בין היתר, הביצוע בצוותא ביחד אחרים. עבירות אלו מחייבות אפוא תגובה עונשית מתאימה מחמירה ומכבידה...

16. עיון בפסיקה הנוהגת (בכלל זה חלק מהפסיקה שהוגשה על ידי הצדדים ושנמצאה רלוונטית למקרה זה) מלמדת כי הענישה בעבירות של יידיי אבנים ובקבוקי תבערה על כוחות הביטחון כולל מאסר לתקופה לא קצרה שארכה נגזר בכל מקרה ומקרה בשים לב לנסיבותיו.

· כך, במקרה בו השליכו נאשמים בקבוקי תבערה, אבנים וזיקוקים אל עבר שער הכניסה למחנה הפליטים שועפט, נקבע מתחם שנע בין 10 ל-18 חודשי מאסר בפועל (ת"פ (מחוזי-י-ם) 32585-03-21 **מדינת ישראל נ' קוואסמה** (10.09.21)), זאת בשים לב לעובדה כי בקבוקי התבערה והאבנים הושלכו אל עבר השער במטרה למנוע מעבר של כוחות הביטחון, אך לא אל עבר כוחות הביטחון עצמם.

· במקרה אחר, בו הורשעו נאשמים על פי הודאותיהם במסגרת הסדר טיעון בעבירות של יידיי אבנים, בקבוקי תבערה, ובעבירה חמורה יותר של ייצור נשק, נקבע במסגרת גזר הדין מתחם שנע בין 3 ועד ל-6 שנות מאסר (ת"פ (מחוזי-י-ם) 34688-10-15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (13.11.16)). ערעור שהוגש על גזר הדין, נדחה (ע"פ 9821/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (30.11.17)).

· בת"פ (מחוזי-י-ם) 16050-08-15 **מדינת ישראל נ' עבאסי** (15.05.16) נקבע מתחם של 24 עד 48 חודשי מאסר במקרה בו במהלך ההתפרעות בשכונת סילוואן יודו בקבוקי תבערה ואבנים ונורו זיקוקים לעבר כוחות הביטחון, כשהנאשם, שהיה רעול פנים, יידה מספר אבנים לעבר כוחות המשטרה במקום. מאז מתן פסק דין זה לפני כשמונה שנים הוחמרה הענישה בעבירות מסוג זה נוכח התרחבות התופעה והנפגעים הרבים ממעשים מעין אלו.

· בע"פ 292/22 **מדינת ישראל נ' חליל** (29.05.22) נדון עניינו של נאשם שהורשע בעבירות של התפרעות, הפרעה לשוטר, מעשה פזיזות ורשלנות, ייצור נשק והחזקת נשק, כאשר הנשק היה בקבוקי תבערה. בבית המשפט המחוזי נקבע מתחם עונש הולם של 22 עד 48 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם נגזרו 20 חודשי מאסר. בערעור, החמיר בית המשפט העליון בעונשו של הנאשם והתווספו לעונש שנגזר 12 חודשי מאסר, כשבית המשפט ציין את העובדה שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין, גם במקום הוא רואה להחמיר בעונש.

· בע"פ 9723/16 **נאצר נ' מדינת ישראל** (26.10.17) נדחה ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (ת"פ (מחוזי-י-ם) 32819-11-15 **מדינת ישראל נ' נאצר** (6.11.16)) שהשית עונש של 45 חודשי מאסר על נאשם שהורשע בעבירות של הפרות סדר בשלוש הזדמנויות שונות וכללו בין השאר סיוע לייצור בקבוקי תבערה, הצתה, ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות בדרך של יידיי אבנים בעודו רעול פנים ממרחק של כ-30-50 מטרים והפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות. ושוב, מדובר בענישה שנהגה לפני כשבע שנים שהוחמרה במהלך השנים.

· בת"פ (מחוזי-י-ם) 36508-10-23 **מדינת ישראל נ' מחמוד** (18.04.24) נדון עניינו של נאשם שהשתתף בהתפרעות בכניסה לשכונת עיסאווייה בה השתתפו למעלה מ-30 אנשים רעולי פנים שחסמו את ציר הנסיעה באמצעות פחי אשפה בוערים במטרה למשוך למקום את כוחות הביטחון, וכשאלו הגיעו יידו עליהם המתפרעים בקבוקי תבערה ומאות אבנים וחפצים ואף ירו לעברם זיקוקים. הנאשם עצמו יידה, כשהוא רעול פנים, בקבוק תבערה לעבר כוחות הביטחון ממרחק של כ-50 מטרים. הדרך לכוחות הביטחון ויידה מספר רב של אבנים לעבר כוחות הביטחון ממרחק של כ-50 מטרים. הנאשם השתתף באירוע נוסף של התפרעות גם במהלכו יידה אבנים לעבר שוטרים ממרחק של כ-50 מטרים. בית המשפט קבע מתחם של 12 עד 36 חודשים לאירוע הראשון ומתחם של 8 עד 24 חודשים לאירוע השני.

בשים לב לאמור, אני סבור כי מתחם העונש ההולם במקרה זה נע בין 36 ל-60 חודשי מאסר בפועל.
מכאן לנאשמים.

17. **נאשם 1**, יליד שנת 1998, כיום כבן 26, אין לו עבר פלילי. הוא הודה במיוחס לו ונטל אחריות על מעשיו. אני סבור כי יש במסמכים שהוגשו בעניין - דו"ח וועדת האבחון וחוות הדעת הפסיכיאטרית שפורטו לעיל - כדי להביא את עניינו של הנאשם בגדרי סעיפים 40ט(6) או (7) לחוק, וודאי לא בגדרי סעיף 40ט(9) לחוק העוסק בקרבה לסייג, שיש בהם כדי להצדיק סטייה מהמתחם הרגיל. הנאשם נמצא כשיר לעמוד לדין, מודע למעשיו, ויש יסוד לטענה בדבר התנהגות מגמתית. כאמור, מלבד בדיקה בודדת בחדר מיון בבית החולים "איתנים" בשנת 2022, הוא אינו מוכר למערכת הפסיכיאטרית האמבולטורית, ואין אינדיקציה לרקע של מחלת נפש. לכל היותר יש במצבו של נאשם זה - המתפקד ברמה של אינטליגנציה גבולית אך לא ברמה של פיגור שכלי, כדי להעמיד את עונשו בתחתית המתחם חרף הצורך בהרתעת הרבים מביצוע מעשים מעין אלו.

18. **נאשם 2**, יליד שנת 2002, כיום כבן 22. הוא אמנם הודה בבית המשפט אך מדובר במי שבעברו הרשעה בעבירה של מעשה טרור של ניסיון השחתת גוף, בגינו ריצה עונש מאסר בפועל, ובכך, ואף במאסר על תנאי בר הפעלה שעמד כנגדו, לא היה כדי להתריע אותו ולהביא אותו להימנע מלבצע את המעשים מושא הליך זה. תסקיר שירות המבחן בעניינו אף מלמד כי לצד הודאתו במעשים, הנאשם נוטה לצמצם ממידת אחריותו לביצוע העבירות, ואינו מכיר בצורך טיפולי. צוין גם כי נראה שהוא אימץ אידאולוגיה לאומנית ועמדות אנטי חברתיות. רמת הסיכון לביצוע עבירות דומות על ידו בעתיד הוערכה על ידי קצין המבחן כגבוהה. לצד זאת נתתי דעתי למצב בריאותו כפי שפורט לעיל ועל הקושי הנטען באשר למתן טיפול הולם בבית הכלא. להשפעת הענישה על משפחת הנאשם יש ליתן משקל מוגבל במקרה זה בשים לב לשכיחות העבירות שביצע וחומרתן. במכלול הנסיבות אני סבור כי יש לגזור את עונשו מעל השליש התחתון של המתחם ולהוסיף את עונש המאסר המותנה במצטבר.

19. בשים לב לאמור, אני משית על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1 -

א. 36 חודשי מאסר בפועל בניכוי תקופת מעצרו בהתאם לרישומי שב"ס.

ב. 9 חודשי מאסר על תנאי, שלא ירוצו אלא אם כן הנאשם יעבור עבירת התפרעות, הצתה, הפרעה לשוטר או כל עבירת נשק, בתקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר.

ג. קנס בסך של 3,000 ₪ שישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים הראשון עד ליום 1.02.25 והיתרה בכל ראשון לחודש שאחריו. אי תשלום אחד התשלומים במועדו יביא לפירעון מידי של כל היתרה.

נאשם 2 -

א. 44 חודשי מאסר בפועל בניכוי תקופת מעצרו בהתאם לרישומי שב"ס.

ב. אני מפעיל את המאסר על תנאי לתקופה של ארבעה חודשים שהושת על נאשם זה בת"פ (מחוזי-י-ם) 50742-07-18. הנאשם ירצה עונש זה במצטבר לעונש הנזכר בסעיף א', לאמור, הנאשם ירצה בסך הכל עונש של 48 חודשי מאסר בפועל.

ג. 9 חודשי מאסר על תנאי, שלא ירוצו אלא אם כן הנאשם יעבור עבירת התפרעות, הצתה, הפרעה לשוטר או כל עבירת נשק, בתקופה של 3 שנים ממועד שחרורו ממאסר.

ד. קנס בסך של 3,000 ₪ שישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים הראשון עד ליום 1.02.25 והיתרה בכל ראשון לחודש שאחריו. אי תשלום אחד התשלומים במועדו יביא לפירעון מידי של כל היתרה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"א כסלו תשפ"ה, 12 דצמבר 2024, במעמד המתייצבים.